

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) For Alaskan Malamute

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.07.2019

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innhold

Innledning	3
Generelt.....	3
Rasens historie, bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen.....	4
Rasens populasjon	5
Populasjonsstørrelse	5
Gjennomsnittlig kullstørrelse	5
Effektiv populasjonsstørrelse.....	6
Innavlsgrad	7
Bruk av avlsdyr	8
Innhenting av avlsmateriale fra andre land	9
Helse	12
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	12
Forekomst av reproduksjonsproblemer	13
Mentalitet og bruksegenskaper.....	14
Atferd.....	17
Atferdsproblemer	17
Eksteriør	18
Oppsummering.....	19
Prioriterte mål	20
Plan for videre arbeid i klubben.....	20
Statistikkvedlegg.....	21

Innledning

Oppdretterne i NAMK fikk vinteren 2013 forespørsel om å være med på å utarbeide en rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for alaskan malamute. Det var liten respons på denne forespørselen, men en gruppe på 3 personer bestående av Knut Møllerud, Benedicte Grepp og Tove Tveiten har siden våren 2013 arbeidet med dette prosjektet.

Det har vært viktig at det ferdige produktet skal være etterrettelig og brukervennlig. Målene og strategiene for å nå dem ble diskutert på et oppdrettermøte 03.05.2014 for å komme fram til mål som er realistiske å gjennomføre.

Generelt

Rasens historie, bakgrunn og utvikling

Alaskan malamute er en hardfør arktisk frakthund. Forsøker vi å se bakover i historien og konstanterer fakta, vet vi at rasen ble godkjent i 1935 av den amerikanske kennelklubben. En person som skal ha en stor del av æren for dette er Eva B. Seeley som viet store deler av sitt liv til arbeidet med og for polarhunder.

Samtidig må vi konstantere at rasen alaskan malamute, slik vi kjenner den i dag, er en rekonstruksjon av den store opprinnelige trekk- og frakthunden som hadde sitt opphav fra områdene rundt Norton Sound og Kotzebue i den nordvestlige delen av Alaska.

I løpet av 1920-tallet begynte arbeidet med å samle inn de hundene som lignet mest på bildet av inuittenes tunge frakthund og forsøket med å gjenskape denne typen hund. De som framfor alle deltok i dette arbeidet var Arthur Walden med kennel Chinook, Milton og Eva "Short" Seeley som overtok kennel Chinook, og Allan Alexander. Hundene som ble basen i rasen alaskan malamute ble hentet fra hele den nordlige delen av Nord-Amerika – det viktigste var at disse hundene tilsvarte den forestillingen de hadde av den kraftige, polare frakthunden. Selv om oppfatningen av hvordan malamuten skulle se ut varierte, så etterstrebet de fleste som ville ha en alaskan malamute, kraftfulle og godt fungerende sledehunder.

I følge beskrivelser fra oppdagelsesreisende og handelsmenn hadde inuitstammen Mahlemiutene, som levde i dette området, en forholdsvis stor og kraftfull trekkhund. Sjelden hadde disse inuittene noen store hundespenn. Ofte kunne både kvinner og menn hjelpe til med å trekke sleden og å lede an veien innsente framfor sleden sammen med hundene.

Flere ulike varianter av den polare spisshund ble utviklet i de nordre delene av området mellom Grønland, nordre delen av Asia og Nord-Amerika. Alle hadde sin opprinnelse i de eldgamle hundene som fulgte menneskene på deres vandring og ferder i dette veldige området 6-7000 år tilbake i tid.

Inuitenes hund av malamutetypen er den som har blitt forbildet til dagens alaskan malamute. Det som framfor alt formet dem var deres evne til å overleve i et karrig polarklima med begrenset tilgang til mat, deres evne til å arbeide hardt samt evnen til å samarbeide med både mennesker og andre hunder.

Hundene ble trolig brukt til både jakt, kløving og å dra sleder. Historien forteller at Mahlemiuterne var kjent for å behandle hundene sine godt og at det ikke var uvanlig å la hundene få komme inn i husværet sammen med familien. Antageligvis var individene noenlunde typelike.

Det store gullrushet førte til en enorm etterspørsel etter sledehunder og alle mulige hunder ble blandet med hverandre for å tilfredsstille dette behovet. Også de populære sledehundkonkurransene gjorde sitt til at mindre, lettere og raskere huskier ble krysset med de tyngre frakthundene.

På rasen alaskan malamute snakker vi om 2, i blant 3 grunnleggende linjer som ligger til grunn for dagens hunder; Kotzebulinjen, M'Lootlinjen og Hinman (få hunder men hadde betydning for rasens kvalitet). En kombinasjon av disse tre linjene var grunnlaget for Husky Pack-kennelen hvorfra de fleste av våre hunder nedstammer.

Rasen i Norge.

I 1974 ble de første malamutene importert til Norge fra USA. Det ble importert flere hunder i løpet av de neste 10 årene og hunder fra Wakon, Tote-Um og Barrenfield skulle stå sentralt i malamuteavlens i årene som kom og finnes på mange stamtavler også i dag. Ellers ble mange av de tidlige importene brukt lite i avl.

Etter hvert kom det flere malamuter inn til landet og vi har med jevne mellomrom fått inn nytt blod fra flere forskjellige land. Det har også blitt enklere å importere frossen sæd fra utlandet og dette er en mulighet flere av oppdretterne har benyttet seg av.

Overordnet mål for rasen

Et overordnet mål for rasen er å bevare en sterk og sunn arktisk rase i tråd med rasestandarden og med de opprinnelige overlevelseskarakterer og arbeidsegenskaper. Den skal samtidig fungere godt i dagens samfunn som en allsidig hund for turglade mennesker.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Populasjon er et begrep for det samlede antall individer innenfor en rase. Når vi skal beregne populasjonen av alaskan malamute i Norge blir dette ikke et eksakt antall. Vi har bl. annet ingen oversikt over hvor mange hunder som dør hvert år. Det vi har gjort er å anslå en gjennomsnittlig levealder på rasen på 8 år når alle dødsårsaker er medregnet.

Vi har kommet fram til at antallet registrerte malamuter ligger på ca 1715 individer i 2012.

Hunder født fom 1996 tom 2003	834
Hunder født fom 1997 tom 2004	823
Hunder født fom 1998 tom 2005	863
Hunder født fom 1999 tom 2006	913
Hunder født fom 2000 tom 2007	995
Hunder født fom 2001 tom 2008	1169
Hunder født fom 2002 tom 2009	1268
Hunder født fom 2003 tom 2010	1464
Hunder født fom 2004 tom 2011	1584
Hunder født fom 2005 tom 2012	1715

(se også tabell som vedlegg over de siste 20 årene).

Som vi kan se er populasjonen doblet i løpet av 8 år.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

I løpet av de siste 6 årene har gjennomsnittet av valper pr kull vært ganske jevnt.

Totalt ligger gjennomsnittet på 6.3 valper pr kull.

Dette er registrerte valper, vi vet ingen ting om antall døde valper i kullene.

Fødselsår	Antall kull	Antall valper	Gj.snitt pr kull
2007	26	179	6.9
2008	35	226	6.5
2009	31	203	6.5
2010	43	272	6.3
2011	36	240	6.7
2012	39	209	5.4

Effektiv populasjonsstørrelse

Effektiv populasjonsstørrelse kan beregnes ved hjelp av dataprogrammer og er et mål for hvor mange ubeslektede hanndyr og hunndyr som bidrar med gener til neste generasjon. Forskere verden over er rimelig enige om at en populasjon bør være på minst 100 i effektiv populasjons størrelse for å holde innavlen på et forsvarlig nivå. Vi har ikke beregnet en effektiv populasjonsstørrelse, men har satt opp en oversikt over hvor stor andel av hunder registrert pr år som brukes i avl, fordelt på tisper og hannhunder.

Tisper født i Norge brukt i avl:

Født år	Antall kull	Antall tisper	Antall tisper født dette året brukt i avl.
2000	13	37	9
2001	17	54	11
2002	12	31	9
2003	18	60	11
2004	14	39	7
2005	26	72	22
2006	25	76	14
2007	26	85	16
2008	35	111	15
2009	31	104	5
2010	43	149	3
2011	36	125	3
2012	39	107	0

Det er helt naturlig at det er få tisper født i de siste årene som er brukt i avl fordi de er så unge enda. Det vil sannsynlig bli flere tisper satt i avl etter at statistikken ble utført (10.09.2013).

Hanner født i Norge brukt i avl:

Født år	Antall kull	Antall hanner	Antall hanner født dette året brukt i avl.
2000	13	35	2
2001	17	52	2
2002	12	36	6
2003	18	56	5
2004	14	33	10
2005	26	76	19
2006	25	79	5
2007	26	94	11
2008	35	115	16
2009	31	99	5
2010	43	123	5
2011	36	115	1
2012	39	102	0

Tabell over brukte norskfødte hanner og tisper ligger som vedlegg.

Innavlsgrad

Innavlsgraden viser felles hunder hos mor og far og dermed hvor stor prosent av genene som er like, forårsaket av disse felles slektningene. Innavlsgraden viser hvor stor prosent av genene som er lik hos både far og mor. Genetikerne frarår tettere innavl enn 6,25 prosent på enkeltkombinasjoner.

Mange kombinasjoner kan virke å gi en lav innavlsprosent, men når man ser nærmere på stamtavlen viser det seg at en eller et par hunder går igjen mange steder på stamtavlen til både far og mor slik at innavlsprosenten kan bli nokså høy på kombinasjonen, uten at foreldre dyrene ser ut til å være i nær slekt. Sjekk gjerne 6-7 generasjoner bakover.

Det er også lurt å sjekke at eventuelle hunder på stamtavlen ikke står oppført med forskjellige registreringsnummer på forskjellige steder på stamtavlen.

Dogweb er Norsk Kennelklubb sin database over norske hunder og kull.

NKK publiserer her en beregnet innavlsgrad på hver enkelt hund i databasen samt at systemet beregner innavlsgraden på en fiktiv stamtavle for en kombinasjon som man planlegger. Dogweb er et meget nyttig verktøy for alle oppdrettere.

I sine etiske retningslinjer for avl sier NKK at det ikke skal foretas parring mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette parringer der innavlsgraden er 25 % eller høyere. Videre sier de at halvsøskenparringer eller parringer med tilsvarende innavlsgrad på 12.5 % bør unngås.

Gjennomsnittet på innavlsgrad for rasen de 6 siste årene (2007- 2012) med 7 generasjoners stamtavle (inkludert det individet man måler) er 3.195 %

År	Gj.snitt innavlsgrad
2007	2.852 %
2008	2.754 %
2009	3.587 %
2010	3.209 %
2011	2.637 %
2012	5.510 %

(kilde: NKK Dogweb)

Det ble født totalt 247 kull i perioden 2007-2012.
 36 kull hadde en innavlsgrad på 0 %
 21 kull hadde en innavlsgrad over 6.25 %
 1 kull hadde en innavlsgrad over 12.5 %
 1 kull hadde en innavlsgrad over 25 %

Bruk av avlsdyr

Matadoravl bør unngås. NKK's anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom, totalt enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en 5 års-periode. Dette gjelder både for tisper og hanner. Vi har regnet ut antall fødte valper for 2008 – 2012 som er 1150 valper. 5 % av dette vil si at en hanne / tispe **ikke bør ha mer enn 57.5 avkom.**

Hos alaskan malamute er det ingen hunder brukt i avl i perioden 2000 – 2012 som har hatt så mange avkom.

Hanner som har blitt brukt mest i avl, 2000 - t.o.m 2013:

Hanne	Fødselsår	Antall kull	Avkom	Barnebarn
1	1997	7	52	43
2	1995	9	51	296
3	2003	6	39	148
4	1988	5	37	111
5	2004	5	35	26
6	2005	6	35	0
7	1986	6	35	99
8	1997	4	34	117
9	2005	4	33	94
10	2008	4	33	94

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Importer fra 01. 01.2002 - t.o.m. 31.12.2012			
Land	Antall	Antall brukt i avl	Antall avkom
Sverige	89	29	311
Canada	5	3	82
Finland	3	2	8
Slovakia	1	0	
Danmark	8	2	29
Italia	7	6	76
Tyskland	7	4	36
Ungarn	1	1	11
Frankrike	1	1	21
Estland	5	2	42
Polen	2	1	26
Belgia	2	1	5
USA	1	1	9

Totalt 133 importert

Som vi ser er det flest hunder importert fra Sverige fordi det ikke er noen restriksjoner i forhold til å hente en valp derfra. Men vi vet også at det i mange tilfeller er de samme blodslinjene som er på hunder i Sverige som vi har i Norge. Det betyr at det ikke alltid er "nytt blod" som blir tatt inn.

Frossen sæd / utanlandske parringer i perioden 01.01.2002 – 31.12.2012:

Land	Antall	Antall Valper
Sverige	14	106
Canada	7	64
Frankrike	3	56
USA	6	56
Italia	3	30
Danmark	3	31
Polen	1	10
Finland	1	6
Nederland	1	6
Sum	39	365

Det har i løpet av de senere årene stadig blitt enklere å ta inn hunder fra andre land. Her har vi fått inn nye linjer som øker det genetiske mangfoldet. Svakheten ved å importere hunder fra mange av disse landene er at vi får mindre informasjon om helsetilstanden på linjene fordi det ikke er tradisjon på å sjekke opp alle individene i et kull. Stort sett er det bare de hundene som brukes i avl som blir sjekket opp. Dessuten er det i mange land frivillig om man vil offentliggjøre disse resultatene.

Langsiktige mål for rasen:

- Bevare en genetisk variasjon der ingen kull bør ligge over NKK's til enhver tid anbefalte innavlsgrad.
- Øke kunnskap blant oppdrettere i genetikk
- Øke andel valpekull formidlet gjennom NAMK

Strategi for å nå målene:

- Bruke hjemmesiden og medlemsbladet til å legge ut stoff
- Benytte NKK's kurs om avl og oppdrett
- Lære oppdrettere å bruke Dogweb for å regne ut innavlsgrad
- Årlig avholde oppdrettermøter hvor vi formidler status på rasen
- En Sunnhetskomite som registrerer og informerer medlemmene både i medlemsbladet og på klubbens hjemmesider.

Helse

Generelt mener vi at helsetilstanden hos alaskan malamute er god. De helseproblemer som rasen sjekkes opp for er HD, AD, øyesykdommer (katarakt) og polyneuropati.

Det har ikke vært foretatt en helseundersøkelse på rasen så vi har ingen informasjon om andre sykdommer som ikke registreres. Vi hører derimot innimellom om malamuter med epilepsi, korsbåndskader og våteksem, men vi vet ikke noe om omfanget av dette.

Raseklubben har hatt følgende helsekrav til avlsdyrene for å få stå på klubbens valpeliste: Avlsdyrene skal være HD-røntget FRI, øyelyst FRI for katarakt (ikke eldre enn 1 år) og minst ett av foreldredyrene skal være PN-testet FRI.

Nye, endrede krav fra 13.5.2014 er bl.a: Avlsdyrene skal være HD-røntget FRI før første parring, skal ha kjent øyestatus (foretatt etter 22 mnd) før første parring og minst ett av foreldredyrene skal være PN-testet FRI før første parring. I kull hvor kun én av foreldredyrene er testet FRI for PN-genet bør avkommene testes innen 2mnd's alder.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

HD / AD

Det ble innført registreringsrestriksjoner på HD for ca 25 år siden der det skal være kjent HD-status på begge foreldrene for å få registrert et valpekull.

Det er ikke mange som blir AD-røntget i forhold til de som blir HD-røntget, noe klubben heller ikke har krav om. Statistikken viser også

Statistikk for rase siste 10 år 2003 - 2012				
Antall avkom: 1795				
	HD	HD %	AD	AD %
Totalt	876	48,8%	152	8,5%
Fri	786	89,7%	147	96,7%
Svak	55	6,3%	2	1,3%
Middels	28	3,2%	3	2%
Sterk	7	0,8%	0	0%

I løpet av de siste 20 årene har antall hunder med HD-diagnose økt. I snitt de siste 10 årene har 10.3 % fått påvist HD. I tiåret før var gjennomsnittet på 7.2 %.

Se egne tabeller som vedlegg.

Arvelig katarakt ble tilfeldig oppdaget på rasen i midten av 1990-tallet og det ble innført krav om at avlsdyrene skulle være øyelyst FRI for å stå på valpelista i 1996. Kravet endres fra Fri til kjent øyestatus fra 13. mai 2014. Vi ser ellers at andre arvelige øyesykdommer har dukket opp på rasen, heldigvis ikke i stort omfang.

Det er totalt øyelyst 988 hunder i denne perioden, 46 har fått diagnosen arvelig katarakt. Dvs 4.7 % av de øyelyste hundene.

Det er viktig å merke seg at av de 988 hundene er en del øyelyst flere ganger. Vår beregning viser at ca 30 % er øyelyst mer enn 1 gang.

Polyneuropati (PN) hos Alaskan Malamute.

I 1979 ble det første tilfellet diagnostisert av professor Lars Moe på Vet.høgskolen. Forskergruppen mente at det dreide seg om en autosomal recessiv nedarving. Det ble diagnostisert 10 syke hunder i perioden 1979-1982.

Etter 20 år uten nye tilfeller av sykdommen har det de siste årene blitt diagnostisert nye tilfeller. En ny forskergruppe arbeidet med å finne det muterte genet og dette greide de på rekordtid i 2012. Gentesten de utarbeidet ble godkjent i des.2012, noe som vil være til stor hjelp for avlsarbeidet i rasen.

Det er pr.10 april 2014 testet til sammen 156 norske hunder. (inkludert de hundene som inngikk i arbeidet med å finne mutasjonen).

7 hunder er syke (4,5 %)

24 hunder er bærere (15.4 %)

125 hunder er FRI (80.1%)

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Vi har ingen informasjon om verken parringsvansker, infertilitet, fødselsproblemer eller valper som dør i de første leveukene.

Langsiktig mål :

- Opprettholde en sunn og frisk rase
- Få redusert HD-prosenten

Kortsiktig mål :

- Å få hundene helsesjekket før parring
- Spre kunnskap om polyneuropati

Strategi for å nå målene:

- Øke kunnskap hos de som planlegger å drive med oppdrett i form av kurs og samlinger.
- Bruke medlemsbladet og hjemmesidene til faglig, relevant stoff.
- Bruke distrikts-samlinger til å nå de som står utenfor raseklubben

Mentalitet og bruksegenskaper

Rasens opprinnelige funksjon var som trekkhund for tunge lass i hardt arktisk miljø. Inuittene måtte til stadighet flytte dit maten var. Det ble jaktet på sel, hvalross og isbjørn og dette måtte fraktes tilbake til boplassen. De trakk også de tunge sledene med alt inuittene eide fra boplass til boplass.

Mentalitet og temperament måtte være på plass for at hundene kunne utføre arbeidet. Det virker til å være på et stabilt nivå i rasen også i dag.

NAMK legger stor vekt på å bevare disse unike egenskapene hos rasen. Som et ledd i dette arbeidet har vi et brukschampionat, Norsk Trekkhund champion.

Det første trekkhundchampionatet fikk vi godkjent fra 01.011991.

Reglene for dette championatet var en godkjent trekkhundtest i bunn (enspanntest + distansetest) og at man måtte oppnå tre trekkhund-cert i løp. I tillegg måtte hunden også ha en 2 premie fra utstilling.

Dette regelverket hadde flere negative elementer i form av at det kun var de raskeste spannene som fikk certene, at man var avhengig av et visst antall deltakere i klassen for at cert skulle deles ut, at det hele tiden skulle sammenliknes med andre spann.

I løpet av årene med dette regelverket for trekkhundchampionatet var det 52 hunder som fikk godkjent N TCH (7 av disse var svenske hunder).

Antall hunder som har minst ett trekkhundcert.	206
Hunder med godkjent trekkhundtest i tillegg	87
Hunder med oppnådd tittel N Tch	52

Fra 01. 01.2010 fikk vi godkjent et nytt regelverk for Norsk Trekkhund championat. Disse reglene ble laget med tanke på at hvert spann kan gjennomføre de ulike deltestene uten å måtte sammenlikne seg med vinneren. Og deltestene behøver ikke å gjennomføres som løp, kun som prøver. Det ble flere måter å få godkjent prøven på fordi vær og føreforhold kan ha stor innvirkning på farten spannet har. De ulike prøvene som skal arrangeres må nå terminfestes, dvs at de skal meldes inn til NKK innen en viss tidsfrist. Så skal egentlig prøveresultatene offentliggjøres på Dogweb, men dette har dessverre ikke NKK kommet i gang med enda.

NORSK TREKKHUNDCHAMPIONAT.

Malamutetest 1 og 2 sammen med malamutetest 3, 4 eller 5 kvalifiserer for Norsk Trekkhundchampionat sammen med resultat "Good" fra utstilling. Testene må tas over minimum 2 år.

Se de ulike deltestene på NAMK's hjemmeside www.namk.no

Fra 01.01.2010 og ut vintersesongen 2013 ser det slik ut:

Antall hunder med min. 1 deltest	Test 1	Test 2	Test 3	Test 4	Test 5	N Tch
104	70	60	23	19	12	25

Antall hunder som har deltatt pr prøvesesong:

Prøvesesong	Antall hunder
2010	28
2011	25
2012	21
2013	16

De ulike deltestene har blitt arrangert på flere ulike måter. Noen er gjennomført i løp arrangert av trekkhundklubber, som gjerne har egne klasser for rene polarhunder, eller Norsk Polarhundklubb. I de prøvene som NAMK har stått for har både brukskomiteen og distriktskontakter stått for dette. På den måten blir prøvene lettere tilgjengelig også ute i distriktene.

Det nye trekkhund championatet er et forsøk på å tilpasse seg rasestandarden på en mer tilfredsstillende måte, da malamuten er en frakthund som skal tåle å arbeide med tunge lass over tid. Det har ført til en økt tidsramme, men også til en økt vektbelastning på enkelte av deltestene.

Langsiktig mål:

- Arbeide for at malamuten har den mentalitet og bruksegenskaper som rasestandarden beskriver.

Kortsiktig mål:

- Øke fellesaktiviteter i distriktene gjennom NAMK's egne ferdighetsprøver og deltester til N Tch og informere om andre relevante aktiviteter som kan være med på å oppretthold disse egenskapene.

Strategi for å nå målene:

- Opprette distriktskontakter i så mange fylker som mulig.
- Legge til rette for at distriktskontaktene kjenner seg trygge på å arrangere aktiviteter.
- Holde kurs om hundekjøring, både nordisk og slede, også om trening av hund og hvordan begynne.
- Arrangere fellesturer, gjerne med overnatting
- Ufarliggjøre det å delta på deltester til N Tch

Atferd

Atferdsproblemer

Generelt virker det som om malamuten tilpasser seg hverdagen i dagens samfunn godt. De fleste lever som en og to hunder i en familie og er ofte med på mange forskjellige aktiviteter. Det er viktig å huske på at malamuten er en hund med et forholdsvis høyt aktivitetsbehov og at den må få fylt dette behovet.

Malamuten kan vise aggresjon mot fremmede hunder av samme kjønn, men ved riktig trening skal den ikke være utaggerende. Ellers er den en vennlig rase og har en stolthet og verdighet som imponerer.

Andre atferdsproblemer hos rasen kan dukke opp på enkeltindivider, men er ikke typisk / vanlig hos rasen. Raseklubben får sjelden inn meldinger om problematferd på rasen.

Langsiktige og kortsiktige mål:

- Ta vare på rasens sunne atferd

Strategi for å nå målene:

- Gi god og riktig kunnskap til nye valpekjøpere
- Prioritere mentalitet og atferd ved utvelgelse av avlsdyr.
- Oppfordre til å delta på valpekurs / hundesamlinger for å sosialisere valpen og gi den en god og riktig start.

Eksteriør

Malamuten er en utholdenhetsrase, bygget for å trekke tung last ved moderat fart over lange distanser. Derfor har sunne ben og poter med en ballansert gangart, topp prioritet. Alle malamuter er attraktive å se på, men fysiske egenskaper må alltid ha forrang i forhold til kosmetiske trekk.

Oversikt over utstillingsaktivitet for rasen de siste fem år:

	2009	2010	2011	2012	2013
Ant.utstillinger	57	67	65	60	65
Ant.deltagere	364	421	342	339	360
CERT/CK	133 36,5%	174 41%	137 40%	141 42%	141 39%
EXC/1pr.	265 73%	332 79%	238 70%	212 63%	233 65%
VG/2pr.	85 23%	78 18,5%	75 22%	89 26%	96 27%
G/3pr.	11 3%	10 2,4%	20 6%	26 8%	24 6%
S/4pr.			3 0,9%	8 2,4%	
0		1 0,1%	5 1,5%	2 0,6%	2 0,5%
KIP	4 1%		1 0,3%	2 0,6%	5 1,5%
Championat			17 NUCH	9 NUCH	10 NUCH

Raseklubben har de siste fem årene laget en oversikt over hva norske dommere har lagt vekt på i bedømmelsen. Kort oppsummert forhold vi bør være oppmerksomme på:

Bevegelser: En del hunder med for kort og stutt trav. For trange bak og steile og smale i front.

Beinstamme: Enkelte individer med for spinkel beinstamme og for små poter.

Pelskvalitet: For lange og luftige pelsler.

Tenner: Enkelte hunder med tannmangel, først og fremst P1.

Haleføring: For stramt rullede og for tett liggende mot ryggen.

Langsiktige mål:

- Ta vare på rasens funksjon som arktisk frakthund og fokusere på de spesielle bygningssærtrekkene som har betydning for arbeidskapasitet og overlevelse.

Strategi for å nå målene:

- Øke kunnskapen i form av kurs i anatomi og rasestandarden.
- Avholde dommerkonferanse eller temakveld i dommerforeningen.

Oppsummering

Et overordnet mål for rasen er:

«Å bevare en sterk og sunn arktisk rase i tråd med rasestandarden og med de opprinnelige overlevelseskarakterer og arbeidsegenskaper. Den skal samtidig fungere godt i dagens samfunn som en allsidig hund for turglade mennesker».

Norsk Alaskan Malamute klubb ønsker at dette skal være grunnsteinen i all aktivitet og alt arbeidet som gjøres med/for rasen. Det er ønskelig å øke kunnskapen blant eiere av rasen, nye valpekjøpere, oppdrettere og medlemmer generelt for å bidra til at alle har kjennskap til og ønsker å jobbe mot rasens overordnede mål. Alle delmål, i form av kortsiktige og langsiktige mål, skal bidra til å nå det overordnede målet for rasen.

Prioriterte mål

Alle delmålene er viktige, men som en oppsummering har Norsk Alaskan Malamute klubb prioritert følgende mål for å jobbe mot rasens overordnede mål:

Kortsiktige mål:

- Øke aktiviteten i distriktene gjennom aktive distriktskontakter
- Jobbe med å rekruttere flere distriktskontakter
- Øke kunnskap om rasen blant oppdrettere og medlemmer generelt

Langsiktige mål:

- Ta vare på rasens funksjon som arktisk frakthund og fokusere på de spesielle bygningssærtrekkene som har betydning for arbeidskapasitet og overlevelse.

Plan for videre arbeid i klubben

Strategi for å nå målene:

- Arrangere samlinger for medlemmer, oppdrettere og tillitsvalgte for å spre kunnskap om rasen på alle nivåer
- Årlig avholde oppdrettermøter hvor vi formidler status på rasen i forhold til de ulike områdene i RAS
- Bruke hjemmesiden og medlemsbladet til å legge ut relevant og informativt stoff
- Legge til rette for at distriktskontaktene kjenner seg trygge på å arrangere aktiviteter ved å holde samlinger/kurs for å skolere distriktskontaktene, og legge ut god og forklarende informasjon som støtte på hjemmesidene
- Bidra med god og riktig kunnskap til nye valpekjøpere gjennom å sende ut valpepakker fra NAMK med informasjonsfolder om rasen og klubben

RAS vil bli implementert i organisasjonen ved å publiseres på klubbens hjemmeside, sendes ut til alle oppdrettere, sendes til oppdrettere som avler utenfor klubben og brukes aktivt og refereres til på samlinger og kurs der det er relevant.

RAS for Alaskan Malamute skal gjennomgås hvert år på oppdrettermøtet og revideres hvert 5. år, første gang i 2019.

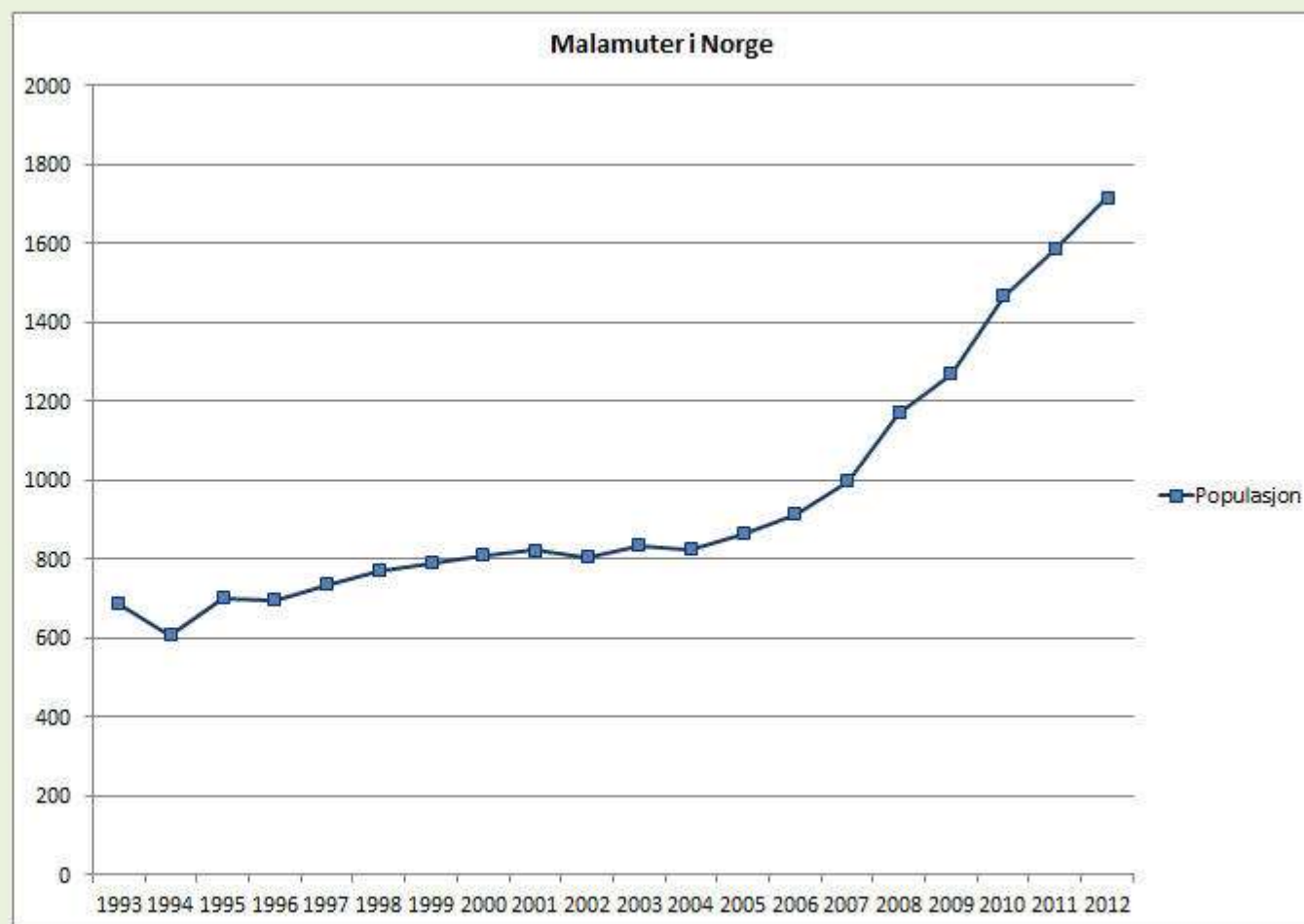
Statistikkvedlegg

Rasens populasjon i Norge siste 20 år

Tallene er basert på antagelsen at malamuter har en gjennomsnittlig levealder på 8 år når alle dødsårsaker medregnes.

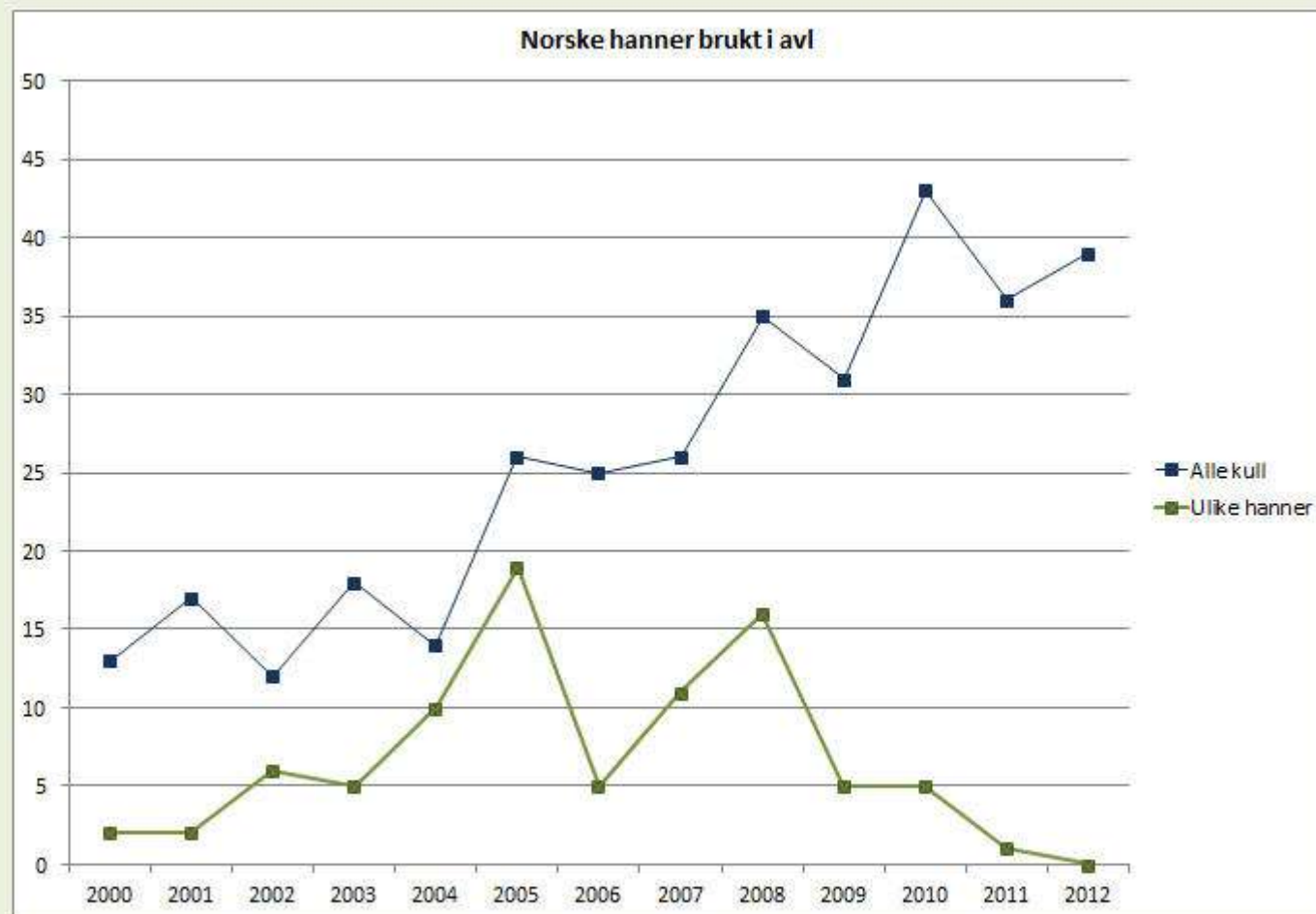
Ved å legge sammen hunder født fra og med 2005 til og med 2012 får man det antall hunder som antas å leve i Norge i 2012.

År	Populasjon
1993	686
1994	606
1995	700
1996	695
1997	734
1998	767
1999	787
2000	808
2001	821
2002	803
2003	834
2004	823
2005	863
2006	913
2007	995
2008	1169
2009	1268
2010	1464
2011	1584
2012	1715

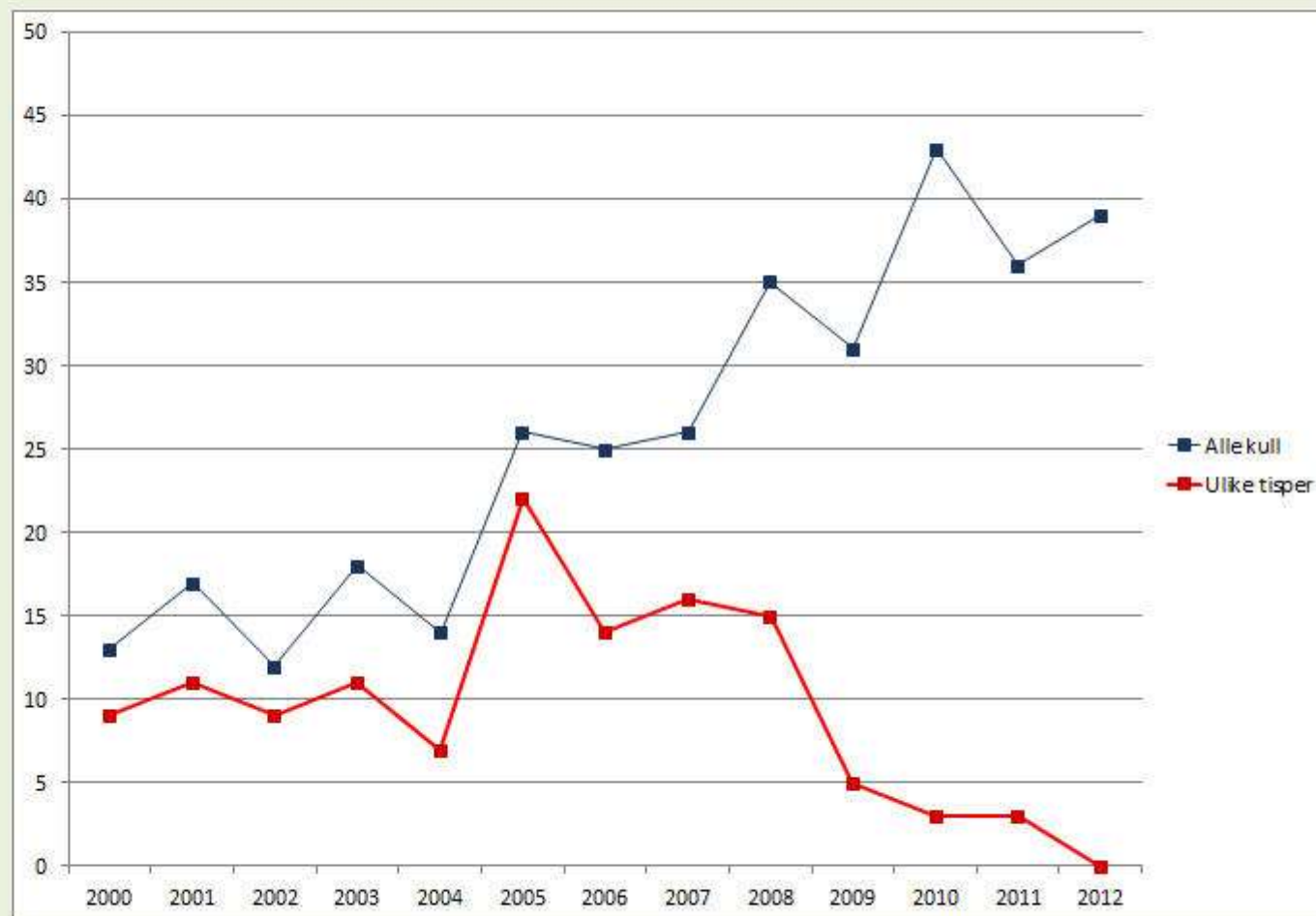
Hanner født i Norge brukt i avl

Født år	Alle kull	Ulike hanner
2000	13	2
2001	17	2
2002	12	6
2003	18	5
2004	14	10
2005	26	19
2006	25	5
2007	26	11
2008	35	16
2009	31	5
2010	43	5
2011	36	1
2012	39	0

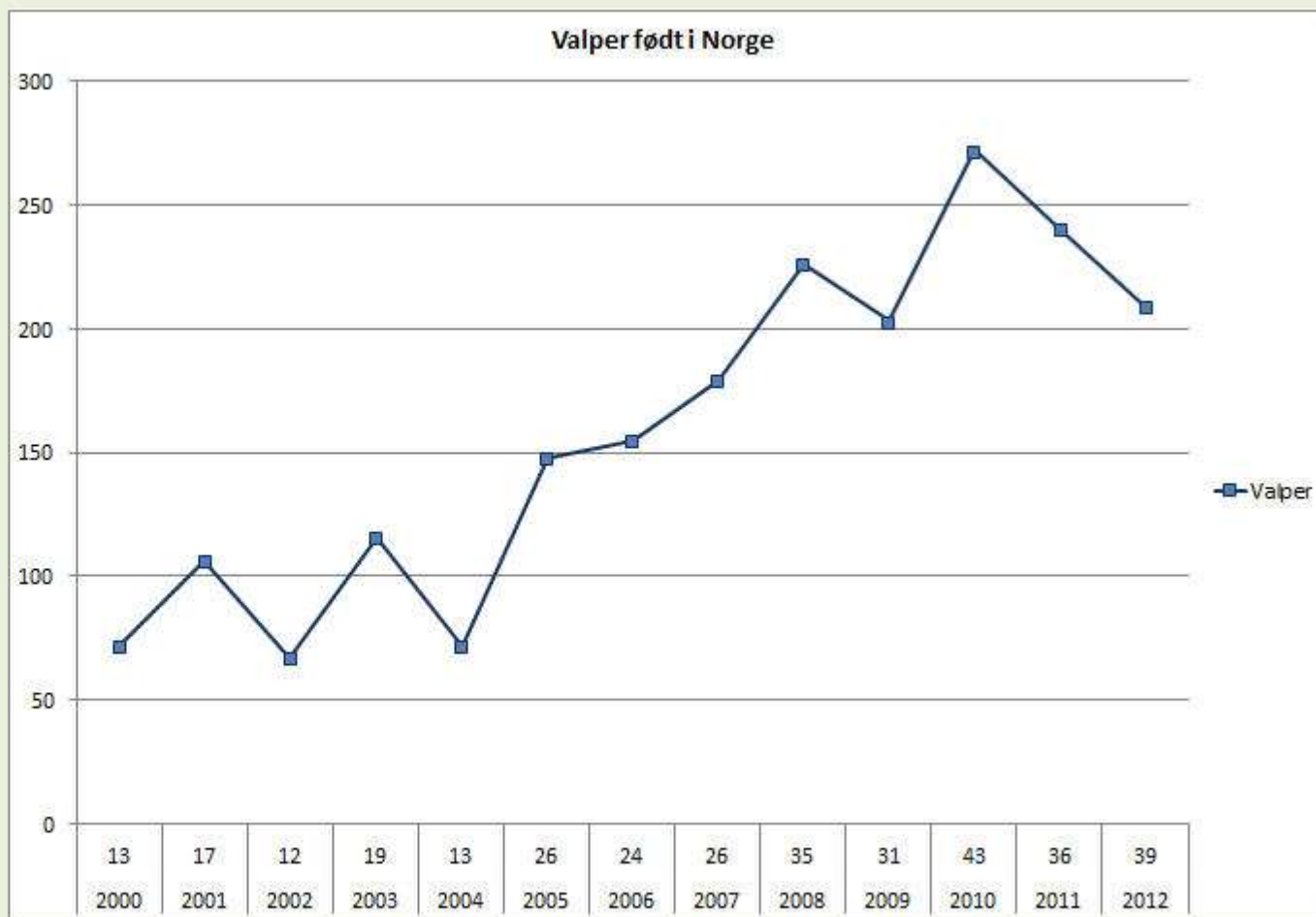
Tisper født i Norge brukt i avl

Født år	Alle kull	Ulike tisper
2000	13	9
2001	17	11
2002	12	9
2003	18	11
2004	14	7
2005	26	22
2006	25	14
2007	26	16
2008	35	15
2009	31	5
2010	43	3
2011	36	3
2012	39	0

Valper født i Norge 12 siste år

Ar	Alle kull	Valper
2000	13	72
2001	17	106
2002	12	67
2003	19	116
2004	13	72
2005	26	148
2006	24	155
2007	26	179
2008	35	226
2009	31	203
2010	43	272
2011	36	240
2012	39	209

HD-statistikk for de siste 20 årene:

HD	AntAvkom	AntRontget	AntFrie - %Fri	AntSvak	AntMidd	AntSterk	% Rtg.	% HD
1993	70	36	35 97.22%	1	0	0	51.43%	2.78%
1994	96	46	44 95.65%	1	1	0	47.90%	4.35%
1995	99	45	44 97.77%	1	0	0	45.45%	2.23%
1996	92	45	43 95.55%	2	0	0	48.90%	4.45%
1997	127	72	66 91.66%	2	4	0	56.70%	8.34%
1998	106	57	55 96.49%	2	0	0	53.77%	3.51%
1999	128	71	64 90.14%	5	2	0	55.47%	9.86%
2000	77	45	41 91.11%	3	1	0	58.40%	8.89%
2001	95	53	45 84.90%	5	2	1	55.79%	15.10%
2002	75	48	42 87.49%	4	2	0	64.00 %	12.51%
2003	86	64	62 96.87%	1	1	0	74.40%	3.13%
2004	78	45	41 91.11%	3	1	0	57.69%	8.89%
2005	146	103	95 92.23%	6	2	0	70.54%	7.77%
2006	179	127	112 88.18%	10	5	0	70.94%	11.82%
2007	130	87	79 90.80%	4	3	1	66.92%	9.20%
2008	246	150	132 87.99%	9	6	3	60.97%	12.00%
2009	189	95	86 90.52%	5	2	2	50.26%	9.48%
2010	233	96	82 85.41%	8	6	0	41.20%	14.59%
2011	262	79	70 88.60%	7	1	1	30.15%	11.40%
2012	246	62	59 95.16%	2	1	0	25.20%	4.84%

AD-statistikk for de siste 20 årene:

AD	AntAvkom	AntRontgetAD	AntFrieAD	AntSvakAD	AntMiddAD	AntSterkAD	%RTG
1993	70	1	1	0	0	0	1.42%
1994	96	7	5	2	0	0	6.72%
1995	99	7	7	0	0	0	6.93%
1996	92	15	15	0	0	0	13.80%
1997	127	21	20	1	0	0	16.53%
1998	106	20	19	0	1	0	18.86%
1999	128	28	25	3	0	0	21.87%
2000	77	20	19	0	1	0	25.97%
2001	95	23	23	0	0	0	24.21%
2002	75	15	15	0	0	0	19.99%
2003	86	15	14	0	1	0	17.44%
2004	78	13	13	0	0	0	16.66%
2005	146	16	16	0	0	0	10.95%
2006	179	28	25	2	1	0	15.64%
2007	130	15	15	0	0	0	11.53%
2008	246	24	24	0	0	0	9.75%
2009	189	11	10	0	1	0	5.82%
2010	233	12	12	0	0	0	5.15%
2011	262	8	8	0	0	0	3.00%
2012	246	15	15	0	0	0	6.09%

Hunder øyelyst fra 2006 – tom 2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tot. øyelyste	100	122	133	170	127	130	109	97
Katarakt	4 +2m	8	5	7	10+1m	4+2m	6+2m	2+1m
Working Dog Retinopati	0	0	1	2	1	0	0	1 m
PRA	0	1 m	0	0	0	0	0	0
PHTVL/PHPV grad 2-6	0	0	0	0	0	0	0	4
PHTVL/PHPV grad 1	0	0	0	0	0	0	0	1
Retanial Dysplasi	0	0	1 + 1m	0	0	0	3	1
PPM	2	0	0	4	3	0	3	5
Distichiasis / Ektopiske Cillier	2	2	0	4	0	2	0	2

M= mistenkt. De er ikke tatt med i beregningen av hunder med katarakt.

